

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 12. Inea forma orationis, quam Christus obtulit Patri, nulla fuit oppositio sapientiæ: quam intellectus illius habebat de suæ mortis infallibilitate, nec quoad affectus, quibus eam voluntas ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53092](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53092)

tolerate penam quantas sibi propofitas cernunt, debitaque peccatis. lam vero si cogitationem suam alio velit dixerere, non potest: quia iam a duality de eorum agit cum Patre susceptione. Quando quis praxidet grauem sibi manere calamitatem, pornamque te libitum intolerabilem, antequam eo delectat, ne tantum mali memoria torqueatur, ab eo d uertit cogitationem, quo fit ut leuior multo fit dolor ex imaginatione conceptus. Puto in Christo hoc locum non habuit: nemum adeo uiam habet cruciatuum suorum requiescentem, tamque graui confunditur dolore ex peccatis. noltris sibi impositis in tribulati Patris, ut in ipso cruciatu ille praesentia efficeret potuerit quod ipsum opus: quocirca in tanta illum compulsi angustias, ut sanguinem sudauerit adeo copiosum, ut gustatum in terram de corpore proflueret, de quo & alius in oratione transactis suo loco testis creatum est.

¶ 12. In ea forma orationis, quam Christus orauit Patri, nulla fuit oppositio sapientiae quam intellectus illius habebat de sua morte infallibilitate, nec quoad affectum, quibus eam uoluntas appetebat: sed motum declarauit quo diabolum conuictum circa diuina sua persone cognitionem.

Verba ex quibus Saluator noster suam composuit orationem tanti sunt ponderis, tamque sublimibus scaturit facientis, ut non sicut leuiter petranseueria, quamuis circa illa nonnulla declarauerimus: Et nos las est illam remouendo nomen Patris sic dicitur in sermo perficiens, quam nobis praescripserit in oratione Dominica, ut regulam normamque peccandi. *Abba Pater si possibile est* *non fac me calice iste*. Grauem in hac petitione SS. Patres inueniunt difficultatem, que respicitur uoluntate intellectus, & uoluntati Saluatoris. Quantum ad intellectum, nemo sane dubitauerit, quod si Christus omnia scierit: sciam quia a Deo exiit, & ad Deum uadit. Nec cum scierit de ceccatione sic ut matre & quidem crucis nocentibus: *Operetur ex se non solum hominis* *spem*, attendente: *opa* agitur, ueritate hoc in dubium uertitur: *si possibile est*. Preterea si

uoluntatem spectemus, nec hoc minus certum: quia si moriatur, quia ipse uult: *Oblatus est quia ipse uoluit*: quomodo nunc mori recusat, & rogat: *Transfert a me calice iste*? lam diximus: quod appianans has difficultates D. Hilar. intelligit quod tantum rogauerit per haec uerba, ne a polloli in fide deficerent. D. Hieron. interpretatur, quod non rogauerit non mori, sed ne a populo suo Iudeorum occideretur: D. Ambros. & D. August. & expli cant de modo quo diximus die Loux. D. Basil. e quod solum petierit ne daret. Apostolis suis occasionem scandali. D. Epiphani quod non postulet non mori, sed tantum quod tanquam infirmus se gerat, quo diabolum possit illaqueare.

Porro certum est, nullum fuisse defectum in intellectu, quod quis non dixerit: *si possibile est*, quasi hoc ipsum ignoraret. Nec in uoluntate: non enim dixit: *Transfert calicem istum a me*: scilicet a morte exeatans. Et ita caput D. Cyril. Hieron. *Neque unquam moritur, neque ignorat: neque consentaneus est*, ut dicit D. Greg. Naz. illum ignorasse *uixim perire, an non fieri posset, quod petebat*. Alias plures rationes profert D. Iulian. Marcy ex quibus exponit *plam*, et, illud *Deum mem clauato per diem* & non exaudies, & *nocte* & non ad insipientiam mihi q. d. Orabo, & non exaudiat: imo calicem hanc in oratione mea conditionem, ut quasi dubius loqui uidear anis exaudiuus, sed *Non ad insipientiam mihi*. Non ideo in me aliquis reprehendat ignorantiam. Ut autem hoc pateat euidenter, nota, quod D. Hieron. dicit, D. Marcum fuisse quasi quendam compilatorem D. Matthei: ita ut qui prius uoluerit sensum intelligere scilicet, D. Matthei, recurrat ad secundum uimicum, D. Marcum. Scribit D. Matth. *Pater si possibile est*. Nos autem dubitamus, uerum illa particula *si* ponatur ab eo ut dubium, an ut affirmatio: quia saepe in s. eloquio legitur ut affirmatio: ut patet in *Isaia*: *Nisi Dominus multa deserta fuissent*. Et in *Ecclesiast.* *Et si dormierint duo super hunc motum*. Si dubitare uoluerit, uerum possibile foret, uel si dicere uoluerit: scio esse possibile, recurramus ad D. Marcum: quod enim D. Matthei ait: *si possibile est*, ipse scribit: *Oratio tibi possibilis fuit*. Et ita patet nullum esse dubium, atque iuxta hoc, idem erit dicere: *si possibile est transfer calicem istum a me*, quia hoc est *si* *si*, *ero* *ui* *fuit*, *Quo* *in* *dubium* *uertitur*: *si possibile est*. Preterea si

Isai. 59. 7.
a Cui. 3.
in Mat.
Eph. 58.
Ecl. 10.
De Trent
b ip e 16.
Matth.
Ecl. 10 in
Luc d. 17.
21. C.
epist. 03.
ad. Prob.
e l. 4. ad
Enno.
D. Cyril.
H. Crot.
Catech
1.
D. Greg.
Naz. au
in or. ad
filio.
Indialez
contra
Typhou.
1.
Nullus
fuit in
intelle
ctu Chri
sti defe
ctus.
Pro. in
Matth.
Isai. 59.
Ecl. 4. 11.

33
a L. 10.
de Trin.
t. 11.
b L. 4. de
Trinit.
c In c. 5.
Joan.

II.
Sed nec
in volumi-
nate.

22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100

III.
Similitu-
do.

22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100

IV.
Tres di-
tes ap-
petitus.

22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100

perfectioem inclinam, sicut materia incli-
natur ad receptionem formae, & lapsa ad
centrum. Hic appetitus singularis creatus a
creatore insinatur, unde non sequitur crea-
turae cognitionem, sed eius quilibet creatio.
Quis lapidem ad centrum deo um, & ignem
inclinat motuque ad altiora? Extra dubium
est, quod inclinatio quam illi creator insinavit
ad suum terminum, ve nulla requiratur illi
cognitio quae praecedat, quia illum non habent
nisi a creatore. Hoc appetitus desiderat omnia
esse suum naturale. Secundus est appetitus
sensitivus, qui est accidens superadditum, &
nascitur ex recognitione sicut equus appetit
hordeum, & hic appetitus nascitur ex cog-
nitione quam de eo habet. Tertius est rationalis
homini proprius, quo quaerit id quod ratio
perhabet, & fugit quod ratio condemnat. Vi-
terius suppose veritatem in conciliis detesta-
natam contra multos hereticos in Christo
duas fuisse voluntates, de quibus agit Doctor
Angelicus D. Tho. Et hoc veritatem agnoscimus
quod dixit Christus: Non mea voluntas
voluntas. De divina clatum est non esse meam
& suam: sunt enim una & eadem, si per
igitur differentiam, duae sunt transiens calix,
sunt voluntas tua. Ut homo ait: Transsit calix
ve Deus fiat voluntas tua. Hec est communis
interpretatio D. Aug. in Orig. b & D. Ambro-
e vt sensitivus, & vera carne constituit: Tran-
sunt calix, vt rationalis & spiritalis: Fiat vo-
luntas tua. Ita hoc explicat D. Cyril a & D.
Bonav. e Conditionate si non esset occatio
peccatis Transsit calix; absolute quandoque
dicitur: Fiat voluntas tua. Legatur D. Tho. s
ipse namque omnia tractat. Ve amarum Tran-
sunt calix, i remedium Fiat voluntas tua: tan-
quam meritis perditio: Transsit calix, i
liberatio a naufragio: Fiat voluntas tua.
Expendit D. Clem. Alerand. g ad illa verba
Transsit calix: quod Christus mortem suam
appelleret calicem: quia sicut calicem afflic-
tissimae bibere scitens exoptat. Ita Christus
omne bonum nostrum, mortem desiderat
afflictiuissimam. Hinc sequitur, quod non vo-
lunt illam exhorruit appetitu naturali
sensitivo, quantum illum appetitu diligenti
& optabat rationali. In hoc summa
agoniae Christi: quia ex una parte mortem
amabat, atque ex altera illam recubabat, appo-
sita in huius medio contrarietatis deo

... quanta illum sua passio conquireret
... agonia. Porro nonnulli SS. Patres appositè
... dunt quod per hoc illudere voluerit diabolus:
... & in seipso passibus modisque quibus primam
... nostram intravit matrem, ac primarium no-
... strum patrem supplicavit: eundem irretitio,
... & supplicare. Ipse nec metus diabolus, nec
... mortis terrores sed diabolus in forma serpen-
... tis excitavit. Et evertit Adam, atque in
... ipso omnes eius posteror: ita similiter &
... Christus, nec purus Deus, nec purus homo,
... sed verus absconditus in forma hominis,
... cum supplicavit, & pudore confudit.
... Idcirco nonnulli SS. Patres dixerunt, quòd
... Christus salus nostra desiderium ostenderit,
... ut Patris illum à calicis sui exculcat. epu-
... ratione.

J. 13. In conjunctione familie ministerium
Petrus & cohortis Imperatoris Ro-
mani ad capiendum Christum, ordinavit
Spiritus S. omnipotentia eius confessionem
& redemptionis moysi, quod omnibus
cederet in beneficium, iudais & gentilibus:
quia ut dixit Apostolus, nulla futura erat
inter Græcos iudeosque distinctio.

Concedit igitur Christus orationem suam
... illis circumstantibus, quæ huic interuen-
... erant, homini discipulo eorum, quòd non exultavit
... in terra genibus erexit, quòd facie humi prostra-
... tus iacuerit, quòd præ agonia, timore, &
... reverentia languinem sudaverit, tantum
... reverfus ad discipulos suos sic eos alloquitur:
... *Ecce igitur surgit civitas: ecce qui in irades*
... *ipse est.* Accedit iudas exercitus illius dux &
... minister Sarana: antesignanus, qui duxerit
... illos donec Christum invenirent: ab eis
... captivum: iudas autem eum accepit: cohortem
... cum eo, cum lateris. *Ecce.* Adveniebat
... cum ministris & cohorte circumscriptus.
... Notandum inter ipsos tria fuisse genera Rec-
... torum: quidam erant Senatores, qui licet in
... iudicis Moysi multa vigerent auctoritate, nunc
... auctoritate nullam habebat, & parva vel nulla
... potestate habebat. Alii erant Pontifices qui de
... nouo tales fiebant: & qui tales fuerant quan-
... tum cum antiquis per omnem vitam essent
... Pontifices, porro huic auctoritate fecerat illos

annales, & status hic dabatur plura offeren-
... ti, et atque insignis odium ignominia tot ha-
... bere Pontifices: quia in omnibus libris Moysi
... non nisi unus reperitur, & esse multos, abusus
... fuit & error natus, ex auctoritate: unde tamen
... in concilio Ecclesiastico, plures convenirent
... Sacerdotes, vnicuique tamen erat in eo præter
... Pontifex: & sicut scribit Iosephus ex ambi-
... tione caperunt Sacerdotes Principibus se
... submittens secularibus, per illos Pontificatum
... ambientes, atque in tantam de Capiti sunt mis-
... si calumnia, ut ipsi Principes parte electio-
... nem Pontificis illustrent, atque ut plures
... fierent & haberent ipsi quos eligere Pontifi-
... ficatum perpetuum effectum temporalem,
... imò annualem: nam annuatum eligebatur
... Pontifex, & illa vice in uno eodemque anno,
... ut duobus fauerent, ambos elegerunt in Pon-
... tifices, quo fiebat ut aliquando infra annum
... ambo suo munere fungerentur: & ita in pas-
... sione Domini duo fuerunt, Annas & Cai-
... phas.

Erat hoc tribunal ecclesiasticum, in quo
... tradabantur negotia Religionis, sicut modo
... in tribunali Episcopi: sed dux requirebantur
... conditiones. Prima quòd quantum ad senten-
... tiam, non poterant illam pronuntiare, ad
... mortem condemnando processu instituto:
... quocirca dixerunt Pilato: *Nobis non licet inter-*
... *ficere quæquid:* vel quia Ecclesia non se immiscet
... cause sanguinis: vel eo quod hanc illis aucto-
... ritatem Romani ademerant Imperatores. Se-
... cunda erat quantum ad populam: quamvis
... enim auctoritatem haberent sufficientem ca-
... piendæ causa Religionis, attamen Roma-
... nus Senatus, eo quod illis plene non siletet,
... non illis voluit concedere armorum vsum,
... unde necessarium erat: ut in gravioribus
... negotiis copias postularent auxiliares à curia
... Præfatis, vel brachio seculari.

Erant & alij Gubernatores in statu Seculari
... qui regimen moderabantur temporale. Quan-
... do Iudæa superiorem non agnoscebat, rege-
... bant in temporalibus à proprio populo, qui
... Iudices erant, Reges vel duces: quando vero
... Romano subiacuit Imperio, Imperatores hoc
... sibi attraxerunt populi regimen: & quoniam
... in principio nonnullos statuerunt Gubernato-
... res cum titulo Regum, erant tamen tributarii,
... qualem Turca erat Aegypti: sicut erat Hierosolyma
... & Archelæa, porro hoc erat de iudæis: alioquin
... H b h

L. 13. an-
... tiquit.

II. Due re-
... quon-
... ditiones in
... tribunali
... Iudæo-
... rum ec-
... clesiasti-
... co.

... tribu-
... tarii,
... qualem
... Hierosolyma
... & Archelæa,